

Beszámoló

LEVÁLÁS

– SZÍNHÁZI PROJEKT SZÜLŐKNEK ÉS GYERMEKEIKNEK –

A PROJEKT MEGVALÓSULÁSÁNAK LEÍRÁSA

2023 januárjában kezdett foglalkoztatni egy olyan színházi esemény gondolata, amely célzottan szülőknek és gyermekeiknek szól arról, hogy mit is jelent a mai társadalmi berendezkedésünkben az egymásról való leválás, az önállóvá nevelés, valamint az érzelmi, helyi és nem utolsósorban anyagi függetlenedés. Többek közt azzal a kérdéssel indítottam, hogy milyen rövid és hosszú távú következményekkel jár az, ha nem történik meg az egészséges leválás, ha az egyén felnőttkorban, akár szülőként sem tudja kialakítani saját határait, szüleitől eltérő, önálló értékrendszerét.

2023 tavaszán – a Communitas Alapítvány alkotói ösztöndíjának elnyerésével – lehetőséget kaptam arra, hogy a fenti kérdéskörrel mint színházi alkotó részletesebben is foglalkozhassak. 2023 tavaszán két alkotótársammal közösen (Bartalis Gabriella, Biró Réka), valamint pszichológus szakmai véleményét kikérve kidolgoztuk azt az interjúvezetőt (1. melléklet), amely a 2023 nyarán és őszén készült mélyinterjúk alapjául szolgált.

Interjúalanyainkat három fő kategória szerint kerestük meg: (1) szüleikről éppen leváló, 18 és 29 év közötti fiatalok, fiatal felnőttek; (2) 30 és 45 év közötti felnőttek, gyakran már szülők vagy saját gyermekkoruk feldolgozásával, a gyermekvállalás kérdésével intenzívebben foglalkozó felnőttek; (3) 45 év feletti középkorúak, akiknek leginkább éppen róluk leváló gyermekük van. E három kategóriájú interjúalannyal eddig összesen húsz (másfél-, kétórás) mélyinterjú készült. Az adatközlők anonimitásának megőrzésére való tekintettel a beszélgetések hanyanyagának közlésére nincs lehetőségem, az interjúkból készült jegyzetet viszont csatolom (2. melléklet).

2023 végén az addig összegyűjtött anyagot feldolgoztuk – a témában szerzett információkat, a beszélgetésekben elhangzott helyzeteket, az interjúalanyok mondatait és saját következtetéseinket

felhasználva 2024 januárjában Bartalis Gabriellával és Biró Rékával a Csíki Játékszínben egyhetes műhelymunkát tartottunk a projektben részt venni szándékozó színészeknek. Célunk többek közt az volt, hogy alkotókként közelebb kerüljünk a leválás témájához, hogy közösen felfedezzük a leszakadáshoz, a köldökzsinór elvágásához való egyéni viszonyulásunkat, és végül hogy az interjúkban elhangzó élethelyzeteknek, valamint saját élményeinknek, gondolatainkat, véleményeinknek színházi kifejezőeszközöket találjunk.

A műhelymunkát fókuszcsoporthoz tartozó interjúval indítottuk, ahol a jelenlévő 13 színészt kérdeztük saját, leválással kapcsolatos élményeikről. Az ezt követő napokban, ahogyan azt a műhelymunkáról készült jegyzetemben (3. melléklet) is látható, különböző – a szülő és gyermek egymásról való leválását megragadó – helyzetekre improvizáltunk, játszottunk, beszélgettünk, szövegeket írtunk, azaz együtt gondolkodtunk a témánkról.

Alkotótársaimmal jelenleg a műhelymunkán összegyűlt anyagok feldolgozásának fázisában vagyunk, hogy a Csíki Játékszín 2024/2025-ös évadában folytathassuk azt a munkát, aminek előkészületeit, kutatómunkájának körülményeit, az interjúkészítés folyamatát a Communitas Alapítvány nagy mértékben segítette.

Az ösztöndíj jóvoltából interjúalanyaimhoz, valamint csíkszeredai alkotótársaimhoz elutazhattam, könyveket vásárolhattam, voltaképpen időt és energiát szánhattam egy olyan témára, amely színházi gondolkodóként személyesen is foglalkoztat. Ilyesfajta alkotói szabadságra manapság ritkán adódik lehetőség. Ezért is köszönöm a bizalmat!

Deák Katalin